

CHARISMA EN CHARISMATISCH

Prof. dr. C. van der Kooi over prof. dr. Norbert Baumert

Citaat uit zijn inaugurele rede in 2003

De geur van buitennissigheid rondom het woord 'charismatisch' hangt voor een deel samen met de ontwikkeling die de begrippen 'charisma', doop en geestesdoop hebben doorgemaakt. **Norbert Baumert** heeft in een recente studie laten zien dat deze begrippen hun huidige betekenis pas in de jongste tijd hebben gekregen. Terwijl tegenwoordig bij het begrip charisma wordt gedacht aan een subjectieve begaafdheid, blijkt het in het Nieuwe Testament op die engere betekenis niet vast te leggen te zijn. 'Charisma' betekent in het N.T. eenvoudig gave, geschenk. Een 'charisma' is een gave, die door de Geest aan mensen wordt toebedeeld en wel zoals Hij dat wil. 1 Cor 12, 11 maakt duidelijk dat niet ieder dezelfde gaven ontvangt. Bovendien is de ene gave niet boven de andere te prefereren noch zijn gaven kenmerk van geestelijke superioriteit. In onderscheid van de moderne betekenis van het woord charisma kent het bijvoeglijk naamwoord 'charismatisch' een bredere toepassing, namelijk als aanduiding van de ervaring dat de waarheid van het christelijk geloof voor de individuele mens en in een gemeente opnieuw kan oplichten en tot nieuwe ervaring kan leiden.

Ook het begrip 'doop met de Geest' had oorspronkelijk een bredere betekenis. De 'doop met de Geest' of 'vervulling met de Geest' kan niet worden beperkt tot de de ervaringen en verschijnselen waarvan in Handelingen 2 wordt verhaald. 'Gedoopt worden met de Geest' of 'vervuld worden met de Geest' beslaat een breed spectrum van ervaringen en mogelijkheden, waarmee de mens door de Geest kan worden begiftigd. Het beperkt zich niet tot de ervaringen, die we in

het Pinksterbericht in Handelingen 2 aantreffen en in 1 Cor 14 tegenkomen, namelijk het spreken in tongen en de gave van profetie. Deze gaven wijzen op een bepaalde doorbraak, maar men moet ze niet isoleren van andere gaven en vruchten die de Geest kan geven. In de 19^e eeuwse heiligingsbeweging verwees de 'doop met de Geest' nog naar heiliging en persoonlijke vervolmaking, naar groei in liefde en wijsheid. Onder invloed van de ervaringen in de pinksterbeweging werden daar de verschijnselen van tongentaal en profetie als essentieel bestanddeel aan toegevoegd. Zo onderging het begrip tegelijkertijd een inhoudelijke uitbreiding en in de mogelijke toepassing een beperking.

Systematisch-theologisch is het van buitengewoon belang om dergelijke betekenisverschuivingen te traceren. De veranderingen brengen aan het licht dat er een debat over dit onderwerp is gevoerd. Of nog anders, ze laten zien hoe ervaringen en verhalen van mensen zijn neergeslagen in bepaalde, vastgelegde begrippen, die vervolgens weer functioneren als 'markers' en richtingaanwijzers in het gesprek over God en het werk van de Geest. In die specifieke zin dient ook het begrip 'kanttekeningen' uit de ondertitel van mijn voordracht te worden begrepen. In feite is theologie niet zo veel anders dan *kanttekeningen* plaatsen bij een gegeven praktijk. Het is een nadere aanwijzing over hoe de kerk op verantwoorde wijze God ter sprake kan brengen. Met deze kwalificatie wil ik duidelijk maken dat bezinning op de leer nooit de praktijk van het geloof vervangt of daarmee verwisseld kan worden.

Uit: Inaugurele rede van prof. dr. C. van der Kooi, *In de school van de Geest - Triniteitstheologische kanttekeningen bij de charismatische vernieuwing*, uitgesproken op 19 september 2003 en gepubliceerd in Bulletin voor Charismatische Theologie, nummer 51&52, 2003. Besteladres: verkoop@paraklesis.nl.

Prof. dr. Cees van der Kooi schreef in zijn boek *Tegenwoordigheid van Geest. Verkenningen op het gebied van de leer van de Heilige Geest* (zie 0166 op www.stucom.nl) een artikel over de boeken van pater Norbert Baumert SJ over de doop in de Geest.

Meer over de doop in de Geest: 0232, 0203uk, 0227uk 0228uk op www.stucom.nl

Meer over Norbert Baumert: 0278, 0280 en 0149 op www.stucom.nl

Dit is document 0279 op www.stucom.nl